

Brussel, 12 december 2013

Advies nr. 2013/23

Uitgebracht op vraag van de minister van Zelfstandigen

Artikel 110 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

De eengemaakte kinderbijslagregeling

Het voorontwerp van wet tot wijziging van de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders harmoniseert de gezinsbijslagen in het stelsel van de zelfstandigen en dat van de werknemer.

Het Comité brengt een positief advies uit met betrekking tot dit wetsontwerp onder voorbehoud van 2 opmerkingen:

- het vraagt dat de ontwerpwet geamendeerd wordt teneinde, in het geval van de gemengde gezinnen (werknemer/zelfstandigen), expliciet te voorzien in een bevrozing van de figuur van voorrangsgerechtigde rechthebbende. Door deze bevrozing vermijden de kinderbijslagfondsen en de administraties belangrijke kosten alsook het risico op fouten. Het bevrozen van de rechthebbende vormt voor wat betreft de gemengde gezinnen de enige oplossing die geen enkele administratieve ingreep veronderstelt.*
- het is van mening dat de fondsen een zekere soepelheid moeten kunnen genieten bij het opstellen van de overeenkomst tussen het sociale verzekeringsfonds en het kinderbijslagfonds. Door middel van deze overeenkomst dragen de sociale verzekeringsfondsen hun opdracht om gezinsbijslag toe te kennen en te betalen over aan het kinderbijslagfonds.*

Tot slot merkt het Comité op dat de bevoegde administraties (RSVZ en RKW) momenteel de verdeelsleutel onderzoeken van de opdrachtenbegroting voor 2014.

In het regeerakkoord van 1 december 2011 is bepaald dat de bevoegdheden inzake gezinsbijslag worden overgedragen naar de gemeenschappen en, wat Brussel betreft, naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). Voorafgaandelijk wordt het verschil tussen loontrekkenden en zelfstandigen weggewerkt.

Het voorontwerp van wet tot wijziging van de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (ook de Algemene Kinderbijslagwet genoemd of de AKW) dat wordt voorgelegd aan het Algemeen Beheerscomité, heeft tot doel de gezinsbijslagregelingen te harmoniseren in het kader van de overdracht naar de Gemeenschappen.

1 Voorafgaandelijk

Tot dusver bracht het Algemeen Beheerscomité aangaande de bevoegdheidsoverdracht (en de voorafgaandelijke harmonisering) adviezen uit met betrekking tot:

- de voorstellen uit de basisnota van de Formateur van 4 juli 2011¹;
- de gelijkschakeling van de bedragen².

In maart 2013 besliste de Raad van Beheer van het RSVZ tot de oprichting van een ad-hoc begeleidingscomité. Het Comité, samengesteld uit technici van de administratie en vertegenwoordigers van de Raad van Beheer, kreeg de opdracht het operationele luik van de communautarisering op te volgen en te begeleiden. Het moest er over waken dat de overheveling voor de zelfstandige gezinnen een zo vlot en efficiënt mogelijk verloop zou kennen. In zijn eindconclusie³ verklaarde dit comité zich principieel akkoord met de invoering van een eenheidsregeling, zij het op uitdrukkelijke voorwaarde dat:

- met uitzondering van de harmonisering van de uitkeringsbedragen en de meerkosten die voortvloeien uit de harmonisering van welbepaalde domeinen, de overgang naar een Algemene Kinderbijslagwet en de overheveling van de gezinsbijslagen naar de deelstaten voor het sociaal statuut van de zelfstandigen een *budget-neutrale* operatie is;
- de *continuïteit* ten aanzien van de zelfstandige gezinnen gewaarborgd blijft, zowel qua administratief beheer (inz. de figuur van voorrangsgerechtigde bijslagtrekkende) als qua uitbetaling;
- de operatie voor de zelfstandige gezinnen geen bijkomende administratieve last genereert (voor de overgangperiode betekent dit in essentie een *bevriezing* van de figuur van voorrangsgerechtigde rechthebbende en een gebundelde dossieroverdracht van de sociale verzekerings- naar de kinderbijslagfondsen);
- de operatie voor het stelsel van de zelfstandigen *geen meerkosten* tot gevolg heeft op het vlak van het administratieve beheer.;
- de zelfstandigenorganisaties (mét stemrecht) en het RSVZ worden opgenomen in de beheersorganen van de RKW;
- de Algemene kinderbijslagwet inzake toekenningsvoorwaarden en bedragen geen onderscheid maakt op basis van socio-professioneel statuut (i.c. werknemers – zelfstandigen – ambtenaren).

Het ad-hoc begeleidingscomité heeft zich vervolgens gebogen over het wetsontwerp aangaande de Algemene Kinderbijslagwet (AKBW). Op 14 november 2013 heeft het RSVZ de opmerkingen van de Raad van Beheer van het RSVZ aangaande het ontwerp van AKBW overgemaakt aan de kabinetten van Minister Sabine Laruelle en Staatssecretaris Philippe Courard alsook aan de RKW.

¹ Advies 2011/04 Erratum van 26 oktober 2011 : "Gezinsbijslag – Voorstellen uit de basisnota van de Formateur van 4 juli 2011 betreffende de overheveling van de bevoegdheden inzake gezinsbijslag."

² Advies 2011/05 "Kinderbijslag: gelijkschakeling van de bedragen"

³ Eindrapport van het ad-hoc begeleidingscomité, goedgekeurd door de Raad van Beheer van het RSVZ op 3 juli 2013

Het ontwerp van AKBW is vervolgens gewijzigd als gevolg van de interkabinettenwerkgroep van 18 november 2013.

Het is op basis van deze tekst dat het ABC zich uitspreekt in toepassing van Artikel 110 §1⁴ van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen.

2 Het advies van het ABC

Het ABC stelt vast dat het ontwerp van AKBW in belangrijke mate tegemoet komt aan de door het begeleidingscomité geformuleerde voorwaarden. Niettemin ziet het ABC nog de volgende knelpunten:

2.1 *De bevrozing van de figuur van de voorrangsgerechtigde rechthebbende in het geval van gemende gezinnen (werknemers/zelfstandigen)*

In de ontwerp teksten is momenteel bepaald dat de kinderbijslaginstelling die op 30 juni 2014 bevoegd is voor de betaling van de gezinsbijslagen, dit ook blijft wanneer de figuur van voorrangsgerechtigde rechthebbende wijzigt naar aanleiding van de inwerkingtreding van de AKBW. Dit kinderbijslagfonds sluit het dossier op naam van de huidige rechthebbende (de moeder) en opent een dossier op naam van de nieuwe voorrangsgerechtigde rechthebbende. Het beschikt vanaf 1 juli 2014 over een termijn van 18 maanden om deze nieuwe inschrijving te doen. Er is dus enkel sprake van een (voorlopige) bevrozing van het bevoegde kinderbijslagfonds en dus niet van de figuur van voorrangsgerechtigde rechthebbende. Dit is niet zonder gevolg : de verandering van rechthebbende impliceert voor de operatoren (de kinderbijslagfondsen, de RKW en de RSZPPO) ongeveer 500.000 overdrachten naar het Kadaster en voor elk van deze gezinnen dubbele briefwisseling om hen van deze wijzigingen op de hoogte te brengen.

Deze kan absoluut vermeden worden. Het is daarom dat de Raad van Beheer van het RSVZ, voor wat betreft de gemengde gezinnen, een de bevrozing van de figuur van de voorrangsgerechtigde rechthebbende heeft gevraagd. Deze bevrozing is van toepassing tot op het moment dat er een wijziging plaatsvindt m.b.t. de figuur van de voorrangsgerechtigde rechthebbende.

Met andere woorden, vanaf 30 juni 2014 vindt er, in principe, voor de betrokken gezinnen geen enkele wijziging plaats voor wat betreft de figuur van voorrangsgerechtigde rechthebbende. Een wijziging zal slechts plaatsvinden op het moment dat er sprake is van een nieuwe gebeurtenis (bv. in geval van een verandering van statuut of van werkgever in hoofde van een van beide ouders).

⁴ Le De Minister die het sociaal statuut der zelfstandigen onder zijn bevoegdheid heeft, de Minister van Pensioenen en de Minister van Sociale Zaken, kunnen met betrekking tot alle materies die behoren tot dit sociaal statuut en die hen aanbelangen, het advies van het Algemeen Beheerscomité inwinnen. Zij zijn er nochtans toe gehouden, behoudens in spoedeisende gevallen, het advies van dit Algemeen Beheerscomité in te winnen over :

1° de krachtlijnen van het te voeren beleid;

2° alle voorontwerpen van wet met betrekking tot het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Deze verandering moet dus plaatsvinden naar aanleiding van een nieuw element in het gezin en dus niet louter als gevolg van de inwerkingtreding van de AKBW. De verandering van operator zal, net zoals nu het geval is, automatisch gebeuren en tussen de operatoren onderling geregeld worden. De betrokken gezinnen zullen in deze dus geen administratieve stappen moeten ondernemen.

De bevrozing zou een immense overdracht van kinderbijslagdossiers vermijden (het zou gaan om ca. 100.000 dossiers). Het Comité onderstreept dat een dergelijke overdracht:

- een grote kost betekent voor de kinderbijslagfondsen en de administraties;
- het risico inhoudt op fouten en als dusdanig problemen kan genereren voor de betrokken gemengde gezinnen.

Een bevrozing van de rechthebbende genereert geen enkele kost voor de fondsen en maakt het mogelijk om fouten te vermijden. Bovendien is op die manier geen enkele communicatie vereist om de gezinnen op de hoogte te brengen van de wijzigingen. Dit is de voornaamste bekommernis van de actoren in deze problematiek. De bevrozing stelt bovendien geen enkel probleem voor de deelstaten in het kader van de bevoegdheidsoverdracht.

Rekening houdend met deze elementen, vraagt het Comité de aanpassing van de Algemene Kinderbijslagwet door toevoeging van een nieuw artikel 64 §4 in de AKBW dat stelt dat:

§4. In afwijking van de vorige paragrafen, behoudt de persoon, die onmiddellijk voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van deze wet voorrangsgerechtigde rechthebbende was, zijn hoedanigheid van voorrangsgerechtigde rechthebbende, indien er, enkel omwille van de inwerkingtreding van deze wet, een nieuwe voorrangsgerechtigde rechthebbende zou worden aangewezen.

De in het vorige lid bedoelde persoon behoudt de hoedanigheid van voorrangsgerechtigde rechthebbende totdat enige andere gebeurtenis zich voordoet, waardoor de voorrangsgerechtigde rechthebbende wijzigt in toepassing van de vorige paragrafen

2.2 Overeenkomst bij overdracht van dossiers naar het kinderbijslagfonds

Het ontwerp van AKBW (artikel 15, §3 van de geconsolideerde versie) voorziet dat elk sociaal verzekeringsfonds zijn opdracht om gezinsbijslag toe te kennen en te betalen, door middel van een overeenkomst overdraagt aan het vrije kinderbijslagfonds dat deel uitmaakt van hetzelfde administratieve complex als waaraan dit sociaal verzekeringsfonds verbonden is. Wanneer het sociaal verzekeringsfonds van geen enkel administratief complex deel uitmaakt, dan draagt het deze opdracht door middel van een overeenkomst over aan het kinderbijslagfonds van zijn keuze. Hetzelfde geldt wanneer het sociaal verzekeringsfonds deel uitmaakt van een administratief complex waartoe geen kinderbijslagfonds behoort.

De memorie van toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor

loonarbeiders bepaalt met betrekking tot de overdracht van dossiers naar de kinderbijslagfondsen dat :

"een overeenkomst wordt gesloten tussen het sociaal verzekeringsfonds en het kinderbijslagfonds aan wie het zijn opdracht om gezinsbijslag toe te kennen en te betalen, overdraagt". De gesloten overeenkomsten worden ter goedkeuring voorgelegd aan het Beheerscomité van de RKW. Het model van deze overeenkomst zal worden vastgelegd door het Beheerscomité van de RKW. Dit model zal ten minste de volgende punten bevatten: de organisatie van het personeel, van het sociaal passief, van de uitwisseling en van de vertrouwelijkheid van gegevens en van het beheer van de dossiers uit het verleden."

Het ABC is van oordeel dat de sociale verzekerings- en kinderbijslagfondsen een zekere vrijheid moeten hebben voor wat betreft de modaliteiten van hun overeenkomst. Het stelt daarom voor om de memorie van toelichting als volgt te wijzigen:

"Een overeenkomst wordt gesloten tussen het sociaal verzekeringsfonds en het kinderbijslagfonds aan wie het zijn opdracht om gezinsbijslag toe te kennen en te betalen, overdraagt. De gesloten overeenkomsten worden ~~ter goedkeuring voorgelegd aan het Beheerscomité van de RKW.~~ Het model van deze overeenkomst zal worden vastgelegd door het Beheerscomité van de RKW. Dit model zal en zullen ten minste de volgende punten bevatten: de organisatie van het personeel, van het sociaal passief, van de uitwisseling en van de vertrouwelijkheid van gegevens en van het beheer van de dossiers uit het verleden."

2.3 Financiering

Er heerst nog onduidelijkheid omtrent de financiering (cf. artikel 102/2 van de het ontwerp van wet tot wijziging van de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (AKBW)). Met name, de berekeningswijze en de verdeelsleutel opdrachtenbegroting (tussen het regime van de werknemers en dat van de zelfstandigen) dienen nog verder te worden uitgeklaard.

Het Comité merkt op dat de bevoegde administraties (RSVZ en RKW) momenteel deze verdeling bestuderen.

Het Comité brengt een positief advies uit met betrekking tot het ontwerp van AKBW onder voorbehoud van deze twee opmerkingen.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 12 december 2013:

Muriel GALERIN,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK
Voorzitter